

Vážení priatelia záhradkári

*Zvítajme sa s novým rokom
v dobrej vôli, pohode, starosti nech idú bokom, odplávajú po vode.
S úprimnosťou svoje čaše vo zvyšok dvíhame,
nech je pevné vaše zdravie a bohaté úrody,
nech je šťastný nový rok,*

želá Výbor ZO SZZ

Poradňa záhradkára v januári

Zima zvykne vrcholiť a možno očakávať aj najväčšie mrazy v januári.

Záhrada spí, väčšina záhonov je prázdna, stromy majú holé konáre, ihličnany stmavli. Napriek tomu záhradkára čaká aj tento mesiac dosť práce. Kontrolujeme stav uskladnených cibúl a hlúz, ovocia a zeleniny. Príkrmujeme drobné vtáctvo, dlhé večery využijeme na štúdium odbornej literatúry, ale povinnosti máme aj priamo v záhrade.

Ovocná záhrada

Môžeme začať prerezávať stromy s drobným ovocím okrem kôstkovín, pokračujeme prehusťovanými a prestarnutými jadrovinami. Narežeme si kvalitné vrúbľe jadrovin a kôstkovín. Rany, vzniknuté rezom, prípadne mrazmi, zatrieme štepárskym voskom.

Zeleninová záhrada

Výdatnou zimnou zásobárňou vitamínu C je kučeravý petržlen a zimná cibuľa, ktoré uchová-

vame na záhonoch pod prikrývkou z čečiny. Tam, kde nie je súvislá vrstva snehu, kontrolujeme prikrývku z čečiny alebo lístia aj nad špenátom, pórom a čiernym koreňom. Prezrieme aj jesenné výsevy zimného šalátu, petržľenu a mrkvy, či nie sú poškodené hlodavcami. Ak nám to podmienky dovolia, môžeme sa už v januári pustiť do skyprenia záhonov na tzv. druhú hruď. V byte alebo na verande začíname rýchliť pažitku a vysievame žeruchu. Pripravujeme výsevy ranej zeleniny do hranítkov a misiek, nakupujeme osivo a plastové fólie.

Okrasná záhrada

Zmladzujeme príliš vyrastené živé ploty, ale aj mladé pozorne zastrihujeme. Pristrihávame okrasné dreviny a kríky okrem tých, ktoré už majú vyvinuté lupene, ako napr. orgován. Pri nedostatku snehu a rozmrazení pôdy polejeme stále zelené kríky, ihličnany a aj listnáče.

ilustračné foto

Poradňa záhradkára vo februári

Pre toto obdobie sú charakteristické značné výkyvy teplôt (vyskytujú sa silné mrazy ale aj teploty nad 10 °C). Od nich závisí, aké práce budeme realizovať v záhradke. Pravidelne kontrolujeme uskladnené ovocie, odstraňujeme nahnité plody, priestory vetráme a udržujeme potrebnú vlhkosť. Ak teploty v noci neklesajú pod -10 °C môžeme začať s rezom jabloní, hrušiek a drobného ovocia. Rezy kôstkovín, marhúl a broskýň robíme v neskoršom termíne na začiatku vegetácie, kedy sa rezy lepšie hoja. Ríbezle a egreše vyháňajú veľmi skoro, preto ich režeme najneskôr začiatkom februára. Ríbezľový ker po reze by nemal mať viac ako 8 - 12 silných, vhodne rozložených konárov. Pri silných mrazoch, ale i pri náhlom oteplení kontrolujeme uskladnenú zeleninu, aby nevymrzla, ale ani nevyschla. Vhodným konzervovaním môžeme zásoby ochrániť pred znehodnotením. Georgíny, begónie, muškáty, ktoré sme na jeseň uložili na prezimovanie, prezrieme a odstránime ohniská hniloby a plesne. Izbové kvetiny zalievame podľa potreby. Môžeme začať s prihnojovaním. Cibuloviny na rýchlenie (tulipány, hyacinty) preniesieme

do teplejšieho priestoru, aby do marca vykvitli. V hlbších nádobách si môžeme dopestovať prvé vitamíny zo zeleniny (pažitku, vňať petržľenu, zeleru, cibule kuchynskej, šalotky). Ak sme na záhonoch nechali kučeravý a ružičkový kel prejsť mrazom, máme ďalší zdroj vitamínov, majú výnimočnú sladkú chuť. Do polovice februára dokončíme rez vrúbľov všetkých ovocných druhov. Narezané vrúbľe uložíme v tmavej miestnosti do vlhkého piesku a pravidelne kontrolujeme jeho vlhkosť. Za bezmrazných dní vykonávame zimný rez jadrovin, ovocných krov a viniča. Podľa plánovaných termínov výsadby by sme si mali zabezpečiť potrebné množstvo sadencov. Najmä ak pestujeme zeleninu v pareniskách. Ak sa pôda pred výsevom ohriala, alebo sme siali neskôr a výsev ešte nevyšiel, zateplíme ich prikrytím. Parenisko treba zatepliť, aby nepremrzlo. Pre teplomilné rastliny paprika, rajčiny, uhorky a zeler by sa mala teplota pohybovať okolo 18 - 22 °C. Hlávkový šalát a hlúboviny potrebujú teplotu 12 - 16 °C. Fóliovník si pripravíme za priaznivého počasia. Natiahneme fóliu, aby sme zabezpečili

zohriatie pôdy a tým aj skoršiu sejbu a výsadbu zeleniny. Zostavíme si časový plán výsevov. Zaoberáme si dostatok semien, hnojív, chemikálií a skontrolujeme náradie. Opravíme oplštenie a natrieme ochrannými prostriedkami. Ak sme na jeseň záhradku nevápnil, môžeme to urobiť teraz. Na vápnenie použijeme dolomitický alebo mletý vápenec, prípadne prachové pálené vápno. Dávka sa určí podľa rozboru pôdy na živiny. Pri vápencoch sa dávka pohybuje v rozmedzí 0,30 - 0,60 kg/m², pri pálenom vápne 0,15 - 0,30 kg/m². Rez viniča by sme mali urobiť do polovice marca. Pri mladej výsadbe sa musíme rozhodnúť, akým spôsobom budeme vinič tvarovať. Koncom mesiaca za priaznivého počasia presvetľujeme koruny ovocných stromov a zmladzujeme staršie slabo rodiace stromy. Pri zmladzovanom reze skracujeme hlavné konáre o jednu tretinu až polovicu, podľa veku stromu. Pri kultivaroch, ktoré vytvárajú husté parožie plodonosného dreva, robíme aj detailný zmladzovací rez, ktorý spočíva v odstraňovaní väčšieho množstva kvetných pukov. Po ich odstránení zostáva na paroží len jeden až dva kvetné puk, ktoré

prinesú kvalitné ovocie. Priaznivé dni bez mrazov využívame na chemické ošetrenie broskýň proti kučeravosti listov. Teplota by sa mala pohybovať okolo 7 °C, použijeme koncovku s väčším otvorom tak, aby ani jedno miesto nezostalo nepostriekané. Na postrek v čase vegetačného pokoja použijeme mednaté prípravky. Postrek musíme ukončiť do začiatku nalievania pukov. Po tomto termíne je už postrek neúčinný. Pri reze viniča je vhodné skontrolovať púčiky priečnym rezom. Ak sú hlavné i vedľajšie puky zdravé, majú sviežu zelenú farbu. Ak je hlavný puk zamrznutý, má na priereze tmavohnedú až čiernu farbu. Miera poškodenia mrazom nás upriami na spôsob rezu viniča. Ťažne jednoročného viniča priväzujeme k oporám. Nezabúdame na opravu drôtenky a opornej konštrukcie. Pri predpestovaní zeleniny na parapete okna nesmieme siať veľmi husto, najmä keď nemáme možnosť ešte mladé rastlinky rozsadiť na väčšie vzdialenosti. Je lepšie mať menej dobrých prísad, ako veľa nevhodných.

Ladislav Gredecký, inštruktor SZZ